

Halvårsrapport 2018

Indhold

1	Ledelsesberetning	
	Hovedresultater i 1. halvår 2018.....	3
	Indbetalinger, udbetalinger og omkostninger.....	3
	Investeringer og afkast.....	3
	Resultat, solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag.....	4
	Forventninger til hele 2018.....	5
	Øvrige forhold	5
2	Halvårsregnskab	
	Koncern- og pensionskasseregnskab.....	6
	Egenkapitalopgørelse	8
	Anvendt regnskabspraksis.....	8
	Ledelsespåtegning.....	9

Oplysninger om pensionskassen

Oplysninger om Arkitekternes Pensionskasse kan ses på pensionskassens hjemmeside <https://www.arkitektension.dk/ap/Om-pensionskassen>

Ledelsesberetning

HOVEDRESULTATER I 1. HALVÅR 2018

Arkitekternes Pensionskasse (AP) opnåede i 1. halvår 2018 et afkast på investeringsporteføljen på 79,0 mio. kr. svarende til 0,9 %.

Medlemsbidrag steg med 6,3 % i forhold til 1. halvår 2017. Omkostninger pr. medlem udgjorde 274 kr. for 1. halvår 2018 og er dermed fastholdt på et lavt niveau.

Hovedresultater i 1. halvår 2018 fremgår af følgende tabel:

Udvalgte hoved- og nøgletal	30. juni 2018	30. juni 2017	31. december 2017
Mio. kr.			
Medlemsbidrag	177,6	167,1	351,8
Udbetalinger (inkl. tillægspensioner)	162,1	156,2	314,7
Investeringsafkast	79,0	305,8	606,3
Balance	9.654,0	9.211,0	9.636,8
Pct.			
Investeringsafkast (N1)	0,9	3,5	7,1
Omkostninger i procent af hensættelser	0,04	0,04	0,08
Omkostninger pr. medlem (kr.)	274	263	540
Solvensdækning	368	382	377

INDBETALINGER, UDBETALINGER OG OMKOSTNINGER

Indbetalinger

Medlemsbidrag i 1. halvår 2018 udgjorde 177,6 mio. kr. mod 167,1 mio. kr. i 1. halvår 2017. Ordinære bidrag steg med ca. 7 mio. kr., og engangsindskud og reserveoverførsler med ca. 4 mio. kr.

Indbetalte medlemsbidrag Mio. kr.	1. halvår 2018	1. halvår 2017	Ændring i %
Ordinære bidrag	168,3	161,6	4,2
Engangsindskud mv.	9,3	5,5	68,4
Medlemsbidrag, i alt	177,6	167,1	6,3

Antal medlemmer steg i 1. halvår 2018 med 44 til 9.731 ultimo juni 2018.

Udbetalinger

De samlede udbetalte ydelser udgjorde 162,1 mio. kr. for 1. halvår 2018 mod 156,2 mio. kr. for 1. halvår 2017 inklusive tillægspensioner, som finansieres af egenkapitalen. Stigningen vedrører især de løbende pensionsudbetalinger.

Omkostninger

Pensionsmæssige administrationsomkostninger udgjorde 2,7 mio. kr. i 1. halvår 2018 mod 2,5 mio. kr. i 1. halvår 2017.

- Omkostninger pr. medlem udgjorde 274 kr. mod 263 kr. i 1. halvår 2017. Nøgletallet er dermed – som forventet – fastholdt på et lavt niveau.
- Omkostninger set i forhold til hensættelser udgjorde uændret 0,04 %.

INVESTERINGER OG AFKAST

De internationale konjunkturer og finansielle markeder

De fleste økonomisk toneangivende lande kom ind i 2018 med et vækstmæssigt tempo, der lignede det, som 2017 sluttede med, men i de tidlige forårsmåneder gik noget af kraften ud af den økonomiske vækst. I 2. kvartal kom den økonomiske vækst dog på rette spor igen de fleste steder, især i USA. Dette er sket uden, at inflationen er steget nævneværdigt, hvorfor den økonomiske aktivitet i mange lande stadig understøttes af en lempelig pengepolitik. Flere centralbanker har signaleret, at de forventer at stramme pengepolitikken, men indtil videre er USA alene om at stramme op. Allerede i løbet af første halvdel af i år har USA suppleret tidligere års rentestigninger med yderligere to stigninger – og mere kan være på vej i år.

USA, og især den amerikanske præsident, har lagt et stort pres på landets samhandelspartnere ved at lægge told på flere af de produkter, som USA importerer fra lande, hvor USA har et handelsunderskud. Om dette udvikler sig til en regulær handelskrig afhænger af, hvor langt USA vil gå for at opnå det, som de kalder en mere "fair" handel, og hvorvidt de lande, der bliver ramt af denne told vil gøre gengæld. Indtil videre er handelskonflikten dog af så begrænset omfang, at den ikke rammer verdensøkonomien i synderlig grad. Men hvis konflikten eskalere, kan den økonomiske vækst risikere at blive kraftigt hæmmet i de kommende måneder og år.

Den megen politiske usikkerhed med bl.a. konflikten mellem USA og Nordkorea, USA's opsigelse af atomaftalen med Iran, et svært brugbart valgresultat i Italien, den manglende afklaring omkring Brexit samt ovennævnte handelskonflikt har gjort sit til at skabe turbulens på de finansielle markeder. Efter både rentestigninger og -fald er renterne specielt i Danmark og Europa stort set uændret i forhold til starten af året, mens renterne i USA er steget en hel del. Aktiemarkederne har ligeledes taget sig nogle ordentlige rutsjebaneture i årets første måneder for så i forsommeren at stabilisere sig lidt med en nedadgående trend. Amerikanske aktier er kommet bedst igennem 1. halvår med en stigning på 2,4 %, efterfulgt af britiske på 1,7 % og danske aktier på 0,3 %, mens aktiemarkederne i Europa, Asien og emerging markets alle oplevede fald.

Investeringsstrategi

AP's investeringsstrategi sigter mod at levere det højeste langsigtede afkast inden for de gældende risikorammer, under hensyntagen til AP's politik for ansvarlige investeringer. Forvaltningen af midlerne tilrettelægges med henblik på at sikre den størst mulige købekraft af medlemmernes pensioner.

Investeringsafkast

Trods lave afkast på de finansielle markeder generelt blev AP's afkast i 1. halvår 2018 positivt med 0,9 %. Med et afkastbidrag på 0,9 % var aktier den største bidragsyder, mens obligationer med mindre væsentlig kreditrisiko gav det næststørste bidrag. Alle aktivklasser gav positive afkastbidrag.

Investeringsafkast pr. aktivklasse	Fordeling % pr. 30.06.2018	Afkast %
Obligationer mv. med mindre væsentlige kreditrisici	45,8	1,6
Obligationer mv. med mere væsentlige kreditrisici	5,8	0,2
Aktier	37,7	2,3
Ejendomme, grunde og infrastruktur	7,2	0,4
Råvarer og skov	2,2	10,6
Globale macro-hedgefonde	1,3	5,0
Total uden valutaafdækning mv.	100,0	1,9
Nettoafkast efter valutaafdækning mv.		0,9

Det samlede resultat af investeringer i AP for 1. halvår 2018 var på 79,0 mio. kr. før pensionsafkastskat mod 305,8 mio. kr. i samme periode året før.

RESULTAT, SOLVENSKAPITALKRAV OG KAPITALGRUNDLAG

Resultat og egenkapital

AP's resultat blev i 1. halvår 2018 et overskud på 21,5 mio. kr. mod et overskud på 67,6 mio. kr. i 1. halvår 2017.

Periodens resultat består i det væsentligste af egenkapitalens andel af periodens investeringsafkast samt risikoforrentning.

Egenkapitalen udgjorde 2.139,4 mio. kr. pr. 30. juni 2018 mod 2.148,6 mio. kr. ved udgangen af 2017. Fra egenkapitalen er i 1. halvår 2018 udloddet 30,7 mio. kr. som tillægspension

Solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag

Samlet set vurderes det opgjorte solvenskapitalkrav at være dækkende for pensionskassens risici. AP opgør solvenskravene i henhold til standardmodellen specificeret i Solvens II-regelsættet.

Solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag Mio. kr.	30.06.2018	31.12.2017
Kapitalgrundlag	2.615	2.619
Solvenskapitalkrav (SCR)	711	695
Minimumskapitalkrav (MCR)	178	174
Overskydende kapitalgrundlag	1.905	1.925
Solvensdækning i forhold til SCR	368%	377%
Solvensdækning i forhold til MCR	1472%	1508%

Solvensdækningen – dvs. kapitalgrundlaget i forhold til solvenskapitalkravet – var pr. 30. juni 2018 på 368 %. Faldet i forhold til ultimo 2017 skyldes justeringer i sammensætning af investeringsporteføljen. Solvensdækningen er fortsat meget robust.

Hensættelser til pensionsaftaler

Pensionsmæssige hensættelser er fastsat til markedsværdi ud fra forudsætninger om dødelighed og invalidehyppighed samt sandsynlighed for udtrædelse og omskrivning til fripolice blandt medlemmerne. Markedsværdien beregnes på basis af Solvens II diskonteringsrentekurven. Desuden anvendes Finanstilsynets benchmark for forventede fremtidige levetidsforbedringer i fastsættelsen af hensættelserne.

Pensionshensættelser udgjorde 6.542 mio. kr. pr. 30. juni 2018 mod 6.461 mio. kr. ved udgangen af 2017. Fra og med 2018 anvender Finanstilsynet en dataperiode på rullende 20 år i stedet for 30 år ved estimering af de forventede fremtidige levetidsforbedringer. Ændringen har isoleret set medført, at pensionshensættelserne i halvårsregnskabet blev forøget et par mio. kr., og at individuelle bonuspotentialer faldt med ca. 120 mio. kr.

De samlede bonuspotentialer faldt i 1. halvår 2018 med 90 mio. kr. til 2.359 mio. kr. Kollektivt bonuspotentialer blev reduceret, især fordi kontorenten var højere end periodens realiserede investeringsafkast.

Bonusgraden, som angiver bonuspotentialets størrelse i forhold til medlemmernes depoter, faldt til 37,4 % pr. 30. juni 2018.

Bonuspotentialer og bonusgrader	30.06.2018		31.12.2017	
	Mio. kr. Bonuspotentialer	% Bonusgrad	Mio. kr. Bonuspotentialer	% Bonusgrad
Kollektivt bonuspotentialer	173	-	223	-
Individuelle bonuspotentialer	2.186	-	2.226	-
Samlede bonuspotentialer	2.359	37,4	2.449	39,6

FORVENTNINGER TIL HELE 2018

AP forventer, at medlemstal og medlemsbidrag for hele 2018 vil ligge lidt højere end i 2017.

Omkostninger pr. medlem forventes at ligge på samme niveau som i 2017.

ØVRIGE FORHOLD

Usikkerhed ved indregning og måling

Ledelsen foretager en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, når halvårs- og årsrapporter udarbejdes. Disse skøn har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser. Ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på pensionsmæssige hensættelser samt opgørelse af dagsværdier af illikvide aktiver som fx unoterede finansielle instrumenter. Der er redegjort mere detaljeret for dette i noten om anvendt regnskabspraksis i årsrapporten for 2017, hvortil der henvises.

Risikostyring

Der henvises til beskrivelse af pensionskassens risikostyring i årsrapporten for 2017, note 19 (side 42-43).

Halvårsregnskab

Koncern- og pensionskasseregnskab

RESULTATOPGØRELSE	KONCERN		PENSIONSKASSE		
	T. kr.	1. halvår 2018	1. halvår 2017	1. halvår 2018	1. halvår 2017
Medlemsbidrag		177.588	167.083	177.588	167.083
Medlemsbidrag		177.588	167.083	177.588	167.083
Indtægter fra kapitalandele i tilknyttede virksomheder		-	-	-493	-999
Indtægter af investeringsejendomme		-	463	0	-25
Renteindtægter og udbytter mv.		45.565	42.116	45.565	42.103
Kursreguleringer		41.508	269.488	41.779	270.909
Renteudgifter		-719	-148	-488	-68
Administrationsomkostninger ifm. Investeringsvirksomhed		-7.367	-6.136	-7.377	-6.136
Investeringsafkast, i alt		78.986	305.783	78.986	305.783
Pensionsafkastskat		-14.988	-44.875	-14.988	-44.875
Udbetalte ydelser		-131.406	-128.745	-131.406	-128.745
Pensionsydelse, i alt		-131.406	-128.745	-131.406	-128.745
Ændring i pensionshensættelser, i alt		-80.796	-214.363	-80.796	-214.363
Ændring i overskudskapital		-5.254	-14.804	-5.254	-14.804
Administrationsomkostninger		-2.664	-2.508	-2.664	-2.508
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt		-2.664	-2.508	-2.664	-2.508
Overført investeringsafkast		-14.744	-64.651	-14.744	-64.651
PENSIONSTEKNISK RESULTAT		6.721	2.919	6.721	2.919
Egenkapitalens investeringsafkast		18.553	76.599	18.553	76.599
RESULTAT FØR SKAT		25.274	79.519	25.274	79.519
Pensionsafkastskat for egenkapitalen		-3.809	-11.948	-3.809	-11.948
PERIODENS RESULTAT		21.465	67.571	21.465	67.571
ANDEN TOTALINDKOMST, I ALT		0	0	0	0
PERIODENS TOTALE INDKOMST		21.465	67.571	21.465	67.571

BALANCE	KONCERN		PENSIONS KASSE		
	T. kr.	30.06.2018	31.12.2017	30.06.2018	31.12.2017
AKTIVER					
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		-	-	135	147.149
Investeringer i tilknyttede virksomheder, i alt		-	-	135	147.149
Kapitalandele	1.500.890	1.443.989		1.500.890	1.443.989
Investeringsforeningsandele	3.162.244	2.923.146		3.162.244	2.923.146
Obligationer	4.531.047	4.661.281		4.531.047	4.661.281
Pantesikrede udlån	55.126	29.635		55.126	29.635
Afledte finansielle instrumenter	60.316	108.193		60.316	108.193
Indlån i kreditinstitutter	219.593	162.174		219.593	162.174
Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	9.529.216	9.328.419		9.529.216	9.328.419
INVESTERINGS AKTIVER, I ALT	9.529.216	9.328.419		9.529.351	9.475.567
Tilgodehavender hos medlemmer, i alt	4.003	5.993		4.003	5.993
Andre tilgodehavender	8.650	18.151		8.650	18.148
TILGODEHAVENDER, I ALT	12.653	24.144		12.653	24.140
Likvide beholdninger	56.707	237.977		56.576	90.768
Øvrige	43	50		43	50
ANDRE AKTIVER, I ALT	56.749	238.027		56.618	90.818
Tilgodehavende renter	25.898	28.947		25.898	28.947
Andre periodeafgrænsningsposter	29.477	17.283		29.474	17.282
PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	55.375	46.229		55.371	46.228
AKTIVER, I ALT	9.653.993	9.636.818		9.653.993	9.636.754
PASSIVER					
Overført overskud	2.139.442	2.148.647		2.139.442	2.148.647
EGENKAPITAL, I ALT	2.139.442	2.148.647		2.139.442	2.148.647
Overskudskapital	475.801	470.547		475.801	470.547
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, I ALT	475.801	470.547		475.801	470.547
Pensionshensættelser	6.542.207	6.461.410		6.542.207	6.461.410
PENSIONS MÆSSIGE HENSÆTTELSER, I ALT	6.542.207	6.461.410		6.542.207	6.461.410
Gæld til kreditinstitutter	238.929	275.624		238.929	275.624
Anden gæld	257.595	280.573		257.595	280.507
GÆLD, I ALT	496.524	556.197		496.524	556.131
PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER	19	18		19	18
PASSIVER, I ALT	9.653.993	9.636.818		9.653.993	9.636.754

Egenkapitalopgørelse

T. kr.	KONCERN		PENSIONSASSE	
	30.06.2018	31.12.2017	30.06.2018	31.12.2017
Egenkapital 1. januar	2.148.647	2.057.938	2.148.647	2.057.938
Periodens resultat	21.465	130.651	21.465	130.651
Tillægspensioner	-30.670	-39.941	-30.670	-39.941
Egenkapital ultimo	2.139.442	2.148.647	2.139.442	2.148.647
Kapitalgrundlag				
Egenkapital			2.139.442	2.148.647
Overskudskapital			475.801	470.547
Kapitalgrundlag			2.615.243	2.619.194

Anvendt regnskabspraksis

Koncernens og pensionskassens halvårsrapport for 2018 er aflagt i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed samt Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2017, som indeholder den fulde beskrivelse af anvendt regnskabspraksis.

Der er ikke foretaget review eller revision af halvårsrapporten.

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt halvårsrapporten for 2018 for Arkitekternes Pensionskasse.

Halvårsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed.

Halvårsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af koncernens og pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. juni 2018 samt af resultatet af koncernens og pensionskassens aktiviteter for perioden 1. januar - 30. juni 2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og pensionskassen kan påvirkes af.

Hellerup, den 31. august 2018

Direktionen

Hasse Jørgensen
Adm. direktør

/ Morten Lund Madsen
Direktør for økonomi

Bestyrelsen

Mette Elisabeth Carstad
(Formand)

Cecilie Therese Hansen
(Næstformand)

Anne Marie Øhlenschlæger Christensen

Rikke Sylow Francis

Søren Kaare-Andersen

Kirsten Schmidt Sander

Per Frølund Thomsen